

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
БЕРДЯНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішенням вченої ради
Бердянського державного
педагогічного університету
від 30 травня 2024 року
(протокол № 17/3)

**ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ
ОСВІТИ**

ПРОГРАМА

обов'язкової нормативної навчальної дисципліни

підготовки магістрів

спеціальності 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)

**Запоріжжя
2024**

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Н. Пшенична, к.п.н., доцент.

Обговорено та рекомендовано методичною радою Бердянського державного педагогічного університету «23» травня 2024 року, протокол № 6.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. **Метою** навчальної дисципліни «Виробнича практика в закладах загальної середньої освіти освіти» є оволодіння сучасними досягненнями методичної науки й практики, передовим досвідом роботи шкіл різних типів, формування в студентів педагогічних умінь і навичок із моделювання й проведення різноманітних форм навчальних занять і позакласної роботи з біології та основ здоров'я в закладах загальної середньої освіти, розвиток потреби в самоосвіті та самовдосконаленні.

1.2. Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Виробнича практика в закладах загальної середньої освіти освіти» є:

- опанування загальних науково-теоретичних основ вивчення шкільного курсу біології та основ здоров'я;
- ознайомлення з завданнями та принципами організації шкільної біологічної освіти на сучасному етапі розвитку національної школи;
- вивчення структури та змісту чинних навчальних програм, підручників і навчально-методичних посібників з біології та основ здоров'я;
- ознайомлення з методами біологічних та педагогічних досліджень та технологій організації сучасного навчально-виховного процесу з біології та основ здоров'я;
- вивчення шляхів реалізації завдань із виховання особистості школяра в процесі урочної, позаурочної та позакласної роботи;
- ознайомлення зі специфікою матеріальної бази навчання біології та основ здоров'я.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні набути таких компетентностей:

Програмні компетентності	
Загальні компетентності	<p>ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК2. Здатність використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.</p> <p>ЗК3. Здатність планувати та управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати якість виконуваних робіт.</p> <p>ЗК4. Здатність виявляти та вирішувати проблеми у сфері професійної діяльності, бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) та приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК6. Здатність розробляти та презентувати освітні проекти, управляти ними та мотивувати виконавців на досягнення спільної мети.</p> <p>ЗК7. Здатність здійснювати науково-педагогічні дослідження, прогнозувати та презентувати їх результати</p>
Факові компетентності	<p>ФК2. Здатність використовувати інновації у професійній діяльності.</p> <p>ФК3. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати потреби, перспективи та наявні ресурси для професійного розвитку впродовж життя.</p> <p>ФК4. Здатність до моделювання змісту навчання, формування у здобувачів освіти компетентностей та здійснення інтегрованого навчання.</p> <p>ФК5. Здатність використовувати ефективні шляхи мотивації здобувачів освіти до саморозвитку, спрямовувати їх на прогрес і формувати у них обґрунтовану позитивну самооцінку.</p> <p>ФК6. Здатність до конструктивної та безпечної взаємодії з</p>

	<p>учасниками освітнього процесу. ФК7. Здатність забезпечувати функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.</p>
<p>Програмні результати навчання</p>	<p>РН2. Визначає, аналізує та характеризує педагогічні інновації, демонструє вміння їх практичного застосування у професійній діяльності.</p> <p>РН3. Називає і описує основні принципи, функції, сучасні форми та методи управління освітньої діяльності, демонструє вміння планувати й управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати її якість.</p> <p>РН4. Демонструє уміння класифікувати, упорядковувати і узагальнювати навчальний матеріал відповідно до умов навчального процесу, потреб формування ключових компетентностей та інтегрованого навчання.</p> <p>РН5. Називає і аналізує шляхи мотивації учнів до саморозвитку, демонструє вміння розробляти план практичної реалізації для формування адекватної позитивної самооцінки й я-ідентичності.</p> <p>РН6. Демонструє уміння забезпечувати конструктивну та безпечну взаємодію з учасниками освітнього процесу.</p> <p>РН7. Знає та дотримується умов функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.</p> <p>РН10. Демонструє і використовує новітні досягнення біологічної науки та пояснює її ролі у житті суспільства і обґрунтовує їх використання для професійної та/або інноваційної діяльності.</p> <p>РН11. Демонструє уміння розуміти і пояснювати будову, функції, життєдіяльність, розмноження, філогенію, екологію, поширення, використання, охорону живих організмів і систем усіх рівнів організації; розкривати сутність біологічних явищ і процесів.</p> <p>РН13. Використовує знання для обрання ефективних шляхів і способів збереження, зміцнення та відновлення здоров'я людини.</p> <p>РН14. Демонструє уміння розробляти та реалізовувати навчальні і наукові проекти з біології та здоров'я людини, підготовки аналітичної звітної документації, презентацій, користуватися обладнанням, препаратами, засобами навчання.</p>

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Проходження виробничої практики у закладах фахової передвищої та вищої освіти передбачає наступні види діяльності:

1. Виконання навчальної роботи:

- відвідування уроків учителів з подальшим їх аналізом;
- розробка та проведення п'яти уроків з біології, основ здоров'я або інтегрованих курсів;
- за потреби, проведення консультацій, індивідуальних занять зі здобувачами освіти тощо.

2. Виконання наукової та методичної роботи:

- ознайомлення з навчальними програмами, календарно-тематичним плануванням, особливостями поточного планування вчителів; ознайомлення зі шкільною документацією (паперові, електронні журнали тощо);
- вивчення науково-методичної літератури з метою теоретичного осмислення і оптимізації навчального процесу;
- розробка конспектів проведених уроків (не менше п'яти);
- підготовка завдань до поточного або підсумкового контролю;

- збір матеріалу для написання тез доповідей, магістерського дослідження тощо.

3. Виконання виховної та організаційної роботи:

- ознайомлення з планом організаційно-виховної роботи школи;
- складання психолого-педагогічної характеристики на клас на основі використання психолого-педагогічних методик (соціометрія, визначення психологічного клімату групи);
- участь у виховній роботі класу, виконання доручень класного керівника (проведення виховної години або іншого виховного заходу з підготовкою конспекту відповідної активності).

4. Підготовка звіту з практики.

3. Рекомендована література

Основна:

1. Методика навчання біології: навчальний посібник. Дяченко-Богун М.М. Полтава: Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка, 2023. 145 с.
2. Навчання біології учнів основної школи / Матяш Н.Ю., Коршевнюк Т.В., Рибалко Л.М., Козленко О.Г.: методичний посібник. К.: КОНВІ ПРІНТ, 2019. 208 с.

Додаткова:

1. PISA: природничо-наукова грамотність / уклад. Т. С. Вакуленко, С. В. Ломакович, В. М. Терещенко, С. А. Новікова; перекл. К. Є. Шумова.— Київ, 2018. 119 с.
2. Біологія 6–9. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. URL: [https:// mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-5-9-klas](https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-5-9-klas).
3. Біологія і екологія. Рівень стандарту [Електронний ресурс]. 2017. Режим доступу: [https:// mon.gov.ua/.../programy.../biologiya-i-ekologiya-10-11-kl-riven-standartu-ob...](https://mon.gov.ua/.../programy.../biologiya-i-ekologiya-10-11-kl-riven-standartu-ob...)
4. Величко Л. П., Буринська Н. М., Матяш Н. Ю., Коршевнюк Т. В., Вороненко Т. І., Козленко О. Г. Календарно-тематичне планування з біології і хімії на основі компетентнісного підходу. Біологія і хімія в рідній школі. Київ, 2016. № 4. С. 2–5.
5. Вороненко Т. І. Класифікація навчальних проєктів. Проблеми сучасного підручника. Київ, 2016. № 17. С. 92–107.
6. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти (2011 р.) [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1392-2011-%D0%BF>.
7. Загальна методика навчання біології : навч. посібник / [І. В. Мороз, А. В. Степанюк, О. Д. Гончар та ін.] ; за ред. І. В. Мороза. К. : Либідь, 2006. 592 с.
8. Закон України «Про освіту» (2017 р.). [Електронний ресурс]. Режим доступу: [https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%97%D0%B0%D0%BA%D0%BE%D0%BD_%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8_%C2%AB%D0%9F%D1%80%D0%BE_%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D1%83%C2%BB_\(2017\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%97%D0%B0%D0%BA%D0%BE%D0%BD_%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8_%C2%AB%D0%9F%D1%80%D0%BE_%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D1%83%C2%BB_(2017)).
9. Матвеев М. Д. Методика навчання біології : навч. посіб. / М. Д. Матвеев, В. А. Колодій, В. І. Соболев. Кам'янець-Подільський : Медобори-2006, 2011. 287 с.
10. Методика навчання біології та природознавства : практикум для студ. вищ. пед. навч. закл. біол. спец. / за ред. І. В. Мороза. К. : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2010. 143 с.
11. Мороз І. В., Степанюк А. В., Гончар О. Д. Загальна методика навчання біології: навчальний посібник /за ред. І. В. Мороза. Київ, 2006. 592 с.
12. Нова українська школа: poradnik dla vchitelja / Під заг. ред. Бібік Н. М. Київ, 2017. 206 с.
13. Рибалко Л. Навчання природничих предметів на засадах еколого-еволюційного підходу в загальноосвітніх навчальних закладах: теорія і практика: монографія Полтава, 2014. 400 с.
14. Шарко В. Д. Сучасний урок: технологічний аспект: посібник для вчителів та студентів. Київ, 2006. 220 с.

15. Шульдик В. І. Теорія та методика сучасного уроку біології. Умань, 2013. 287 с.

4. Методи навчання:

Словесні (пояснення, розповідь, лекція, вступна бесіда, навчальна дискусія, опора на життєвий досвід здобувачів, створення ситуацій пізнавальної новизни); наочні (ілюстрування, опорний мультимедіа-конспект, навчальні фільми); практичні (вправи, моделювання професійних ситуацій, гейміфікація, дослідження, проектування).

5. Форма підсумкового контролю успішності навчання: залік.

6. Система оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за університетською шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX (з можливістю повторного складання)
1-34	F (з обов'язковим повторним вивченням ОК)